

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 30sten Mei 1853, des voormiddags te elf uur, zal onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, door Heeren CURATOREN der HOGESCHOOL te Groningen, in het Akademiëgebouw worden aanbesteed:

Het Bouwen van een Verdieping boven de Werkruimten en gedeelte der Woning van den Professor der Anatomie, met het leveren van alle daartoe benodigde Materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Beest zal, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Gouvernement der provincie Groningen, ter lezing liggen: te 's Gravenhage in de voornaamste Logementen; te Groningen in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, ECKHOFF, Wed. DE JONGE en de Wed. BONTKOP, allen aan de Grootte Markt; voorts in het Blaauwe Paard, bij VISSERS in de Zou, bij de kasteleins RASKER, op den hoek van het Ameland, en BRUINS, in de Slingerij, buiten de Apoort; te Grijskerk in het Gemeentehuis; te Winsum bij de wed. H. A. WIERSUM; te Appingedam bij den kastelein EVERS; te Delfzijl bij de wed. WITTE en den kastelein HAZENHOF; te Winthoven bij den kastelein F. H. WISSEMAN; te Nieuwe Schans bij den kastelein ROOS, en te Zuidhorn bij de streeklouder.

De Aanbesteding zal plaats hebben den achtsten dag vóór de Aanbesteding, en nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren Hoofdingenieur en Ingenieur te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN RENEN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen maken bekend, dat het BUREAU van STEMMING van de Gemeente Groningen, Hoofdplaats van het Hoofdkiesdistrict Groningen, aan deze Vergadering, ingevolge art. 68 der Kieswet, heeft ingezonden de PROCESSEN-VERBAAL, bedoeld bij artt. 52 en 67 der wet, wegens de inlevering op den 25sten en de opening op den 24sten dezer van de STEMBRIEFJES voor de verkiezing, bij herstemming, van twee LEDEN van de STATEN dezer Provincie, over de vier Personen, die bij de eerste Stemmen, op den 11den dezer, na de twee benoemden, de meeste stemmen, doch geene volstrekte meerderheid hebben verkregen, zijnde de Heeren Mr. A. MODDERMAN, Jhr. Mr. H. J. TRIP, Jhr. Mr. J. W. QUINTUS en H. B. ONNES.

Dat bij deze herstemming zijn uitgebragt 470 geldige stemmen, en dat daarvan heeft bekomen

de Heer H. B. ONNES 250 stemmen,
Jhr. Mr. J. W. QUINTUS 234
Mr. A. MODDERMAN 191
Jhr. Mr. H. J. TRIP 162

Lat diensvolgens tot Leden van de Staten dezer Provincie zijn benoemd,

de Heeren HARMANNUS BARTELD ONNES en Jhr. Mr. JOHAN WICHERS QUINTUS

en, eindelijk, dat ingevolge art. 69 der meergemelde wet, afschrift van de Processen-verbaal terstond is aangeplakt en ter Secretarij der Gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen den 26sten Mei 1853.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, gelezen eene Circulaire van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, dd. 14den Mei 1853, no. 24, Prov. Blad no. 59, houdende eene opwekking tot het doen van ruime bijdragen, ter leniging van de, door de inwoners van den Molukschen Archipel, door aard- en zeebevingen geleden verliezen, luidende als volgt:

„In de Nederlandse Staats-courant van den 11den dezer maand is geplaatst eene aankondiging van Zijne Exc. den heer Minister van koloniën, van den 10den bevorens, waarbij onder anderen de Commissarissen des Konings in de daarbij bedoelde provinciën zijn uitgenoodigd, de giften in ontvang te nemen, welke, zoo men vertrouwt, zeer gaarne door de ingezetenen zullen worden gedaan, tot leniging van de, door de inwoners der eilanden van den Molukschen Archipel en hoofdzakelijk van het eiland Banda in Nederlandsch Indië, in de maand November 1852 door aard- en zeebevingen geleden verliezen.

„De in de Staats-courant van den 17den en 18den Maart l.l. geplaatste en in andere dagbladen overgenomen berichten, nopens deze verschrikkelijke en in de gevolgen hoogst noodlottige natuursverschijnselen, zijn zonder twijfel nog versch in het geheugen van Nederlands ingezetenen en hebben ongetwijfeld bij dezelve een diepen indruk nagelaten, te meer omdat deze bijna onherstelbare ramp heeft plaats gehad in eene onzer belangrijkste buitenlandse bezittingen, welke eenen rijken oogst opleveren van de kostbaarste specerijen en tonnen gouds in onze schatkist doen vloeijen, en welke ingezetenen, toen Nederland in 1825 door watersnood werd geteisterd, tot leniging dezer ramp, hunne bijdragen niet hebben teruggehouden, maar met ruime hand hebben uitgereikt.

„Het zal UEd. dus niet moeilijk vallen, door een en ander aan de ingezetenen Uwer gemeente te herinneren, hunne liefdadigheid, deze zoo schoone en aan het Nederlandsche karakter zoo eigene deugd, op te wekken; en ik verzoek UEd. dus, mede naar aanleiding eener bij mij ingekomen missive van den Heer Minister voornoemd, d.d. 10den dezer maand, lett. A, no. 10, zulks met al dien aandrang te doen, welken de grootheid der ramp en van de geleden verliezen, in verband tevens met de nauwe betrekking, welke er tusschen de daardoor noodlijdend geworden ongelukkigen en Nederland bestaat, vereischt.

„Met grond vertrouwend, dat zoodanige krachtadige opwekking niet anders dan de beste vruchten zal kunnen opleveren, verzoek ik UEd. de bijdragen, welke bij U diensvolgens van de ingezetenen Uwer gemeente mogten worden ontvangen, successieff aan mij te doen toekomen, ten einde door mij bij den arrondissements-betalemeester te Groningen te worden overgebragt.

„Hebben besloten het vorenstaande, door plaatsing dezer in de Groninger Courant, te brengen ter kennis van de Ingezetenen, onder opwekking van dezelve tot onbekrompen betrachting der deugd van liefdadigheid ten behoeve der bedoelde inwoners van den Molukschen Archipel, en met dringende uitnoodiging, om hunne liefdegaven te komen storten in eene BUS, welke tot dit weldadig doel zal worden geplaatst in de SECRETARIJ dezer Gemeente.

Gedaan te Groningen, den 19den Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

De navolgende VOORWERPEN zijn gevonden en aan het bovengenoemd BUREAU ter herkenning gedeponeerd:

1) Op den 15den December 1852: een GOUDEN OORRING, waarin eene bloedkoraal of roud rood Steentje, in de St.-Janstraat.

2) Op den 15den Januarij 1853: een ZILVEREN CACHET, waarin genedend de letters A A W, aan de Grootte Markt.

3) Op den 23sten Februarij 1853: een GOUDEN OORHANGER, op den Weg.

4) Op den 21sten Mei 1853: een GEEL OORIJZER zonder Stiften, in de Schuitemakerstraat.

5) Op den 24sten Mei 1853: een VROUWEN ZIJZAK, van wit gewerkt Katoen, waarin 1) een zilveren Knipje, met donker koraal Beursje, bevattende eenige Guldens van Zilver- en Kopergeld; 2) een paar Rouw-Handschoenen en een graauw papier zakje.

6) Op den 17den Mei 1853: eene GOUDEN BROCHE of SPELD met Cantille-Rand, aan de Gracht buiten de Apoort.

7) Een GOUDEN OORRING met BOMMETJES.

Het PROVINCIAAL GERECHTSHOF van GRONINGEN heeft, bij beschikking van den vieren-twintigsten Mei 1800 driehonderd, verstaan, dat, gedurende de maanden JULIJ en AUGUSTUS dezes loopenden jaars, de G E W O N E TERECHTZITTINGEN van 's HOVES VACANTIE-KAMER, tot behandeling en afdoening van spoedvereischende Burgerlijke- en Handelszaken, zullen worden gehouden om de veertien dagen, telkens op DINGSDAG, te voormiddags te tien uur, te beginnen met Dingsdag den twaalfden Julij eerstkomende.

De Griffier van het Provinciaal Gerechtshof
van Groningen:
A. A. GANDERHEIJDEN.

RAADSVERGADERING,
Zaterdag den 28sten Mei 1853, des middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

De ratificatie van het tolverbond-verdrag is nu door alle tolverbond-staten geschied. De heropening van de tolconferentie zal dus waarschijnlijk in het begin der volgende maand te Berlijn plaats hebben.

— De Eerste Kamer van den Wurtembergischen Landdag heeft den 19den dezer, na eene korte discussie, het door de Tweede Kamer geamendeerde wetsontwerp tot herstel van de doodstraf goedgekeurd. Deze wet zal nu, daar de regering zich met de daarin gebragte wijzigingen heeft vereenigd, eerlang ingevoerd worden. — Ook in Nassau is de doodstraf weder ingevoerd.

— Behalve de verwoestingen door overstroming in het Wurtembergische aangevallen, hebben in de hooger liggende gewesten aldaar, de veldgewassen door een buitengemeen sterken hagelslag zeer geleden. Rogge en raapzaad, die aldaar veel verbouwd worden, zijn geheel vernield. Naar men verneemt, hebben mede langs den Moezel hevige volkbreken plaats gehad, ten gevolge waarvan deze stroom buitengemeen is gerezen, en op eenige punten buiten zijne oevers dreigt te treden.

— Het huwelijk van Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden met H. K. H. prinses Amalia van Saksen-Weimar-Eisenach is den 19den dezer in het residentieslot te Weimar, in tegenwoordigheid van beider daar aanwezige familiebetrekkingen en van de gezanten van Oostenrijk, Rusland, Frankrijk, Pruisen, Engeland, de Nederlanden en Saksen, voltrokken. De hofprediker dr. Dittenberger, door twee andere hofpredikers bijgestaan, volbragt de trouwplechtigheid. Voor de gelegenheid gecomponeerde gezangen werden op eene treffende wijze aangeheven. Na den afloop der plechtigheid had er oom en groot diner ten hove plaats.

— Te Giessen heeft een student in een tweegevecht het leven verloren.

— De Koning der Belgen en de hertog van Brabant zijn den 25sten uit Weenen te Dresden aangekomen. Ook de Koning van Pruisen is den avond van dien dag aldaar gearriveerd.

— De Koning van Pruisen is, op bepaalden last des Keizers, bij zijne komst in de Oostenrijksche Staten, met al de eerbewijzen ontvangen, welke gevoelig aan een vreemden vorst kunnen worden betoond. Overal op 's Konings weg, waar bezetting lag, is Z. M. met militaire plechtigheid begroet.

De Oest. Corr. bevat een artikel, waarin, bij gelegenheid van de komst van den Koning van Pruisen te Weenen, wordt gewezen op het belang dat Pruisen en Oostenrijk er bij hebben, om in de Europeesche vraagstukken eene zelfde lijn te trekken. Bij uitnemendheid Duitsche Staten, is 't voor beiden van gelijk gewicht, de instellingen van den Bond te bevestigen en den invloed van dien op de beslechting der internationale kwestien te vermeerderen.

— Uit Praag meldt men, dat een 7jarig knaapje van fatsoenlijke ouders, hetwelk verscheidene malen had deel genomen aan de proefnemingen der dansende tafels, op zekeren ochtend, bij het opstaan, begon rond te draaijen even als iemand die met den St.-Vitus-dans behebd is; dit zonderling verschijnselvertoonde zich alle volgende dagen; men vreest voor het leven van het kind.

ZWITSERLAND.

— Per telegraaf wordt uit Bern, van den 23sten, de hoogst gewichtige tijding medegedeeld, dat de Oostenrijksche gezant bij den Zwitserschen bondsraad, graaf Karnichy, en de Zwitsersche gezant te Weenen zijn teruggeeroepen.

GROOT-BRITANNJE.

LONDEN, 22 Mei.

Gisteren begaf zich ondermaal eene deputatie van voornamen ingezetenen dezer hoofdstad naar lord Russell, om te vernemen welke de voornemens der regering waren tot wegneming der hinderpalen, welke Israëlieten beletten zitting in het Parlement te hebben. De minister deed antwoorden dat de bijwoning van een kabinetraad hem verhinderde de deputatie af te wachten, maar dat de regering geen plan had in deze zaak iets te doen, alvorens een wetsontwerp, hetwelk lord Lyndhurst eerlang ten opzichte der Parlementsleden in zal dienen, onderzocht zal wezen.

— Volgens den Morning Herald wordt de Koning der Belgen tegen de helft der volgende maand in Engeland verwacht, om den doop van zijnen jongen neef bij te wonen.

— De Morning Post van den 21sten behelst tijdingen uit Athene, volgens welke een Amerikaansch eskader zich in den Pyraeus bevond. Een dezer vaartuigen heeft aan boord den heer March, Amerikaansch gevolmachtigde, die voldoening vraagt voor zekere grieven in naam van den zending King, waarvan vroeger werd melding gemaakt.

FRANKRIJK.

PARIS, 22 Mei.

Men spreekt van een ontwerp van senaatsbesluit, strekkende om de civiele lijst met vijf millioenen te vermeerderen, en om, buitendien, voor het jaar 1853 eene buitengewone som van vijf millioenen te verleenen voor huwelijks- en installatie-kosten.

Het is thans zeker, dat in het wetsontwerp, waarbij de doodstraf voor politieke misdrijven wordt hersteld, alleen art. 86 van het strafwetboek zal worden opgenomen, zoodat de doodstraf slechts zal worden toegepast voor aanslagen op het hoofd van den Staat.

Gisteren is de hertog van Genua hier van Dresden aangekomen, reizende onder den titel van graaf van Govona, en heeft zijn intrek genomen bij den Sardiniësch gezant.

Het doel van zijne reis is, om met den Keizer der Franschen te confereren over de kwestie tusschen Oostenrijk en Sardinië nopens de sequestratie der Lombardische bezittingen.

Ook spreekt men van een verband van onderlinge bescherming tusschen Sardinië en Frankrijk te sluiten, 't welk aan het laatste in dit oogenblik zooveel te gewenschter moet zijn, nu de reis van de Koningen van België en Pruisen

naar Weenen, vele redenen van bezorgdheid op de Tuille-riën heeft verwekt, terwijl Sardinië behoefte heeft aan het krachtige ondersteuning van Frankrijk in de kwestien met Oostenrijk.

Van hier zal de hertog zich naar Londen begeven.

— De echtgenooten Madiat hebben Hyères verlaten en begeven zich naar Genua, waar zij zich zullen vestigen. Zij zijn door drie Britsche zendingen vergezeld.

— In het Journal des Débats leest men, dat volgens eene ministeriële aanschrijving, in alle openbare middelbare scholen een Christusbeeld zal worden geplaatst, en dat in het midden van het kamp van Satory, nabij Parijs, een groot altaar wordt opgericht, alwaar de troepen de mis zullen bijwonen.

Van den 23sten. Het ontwerp en senatus-consult, strekkende tot verhooging van de civiele lijst met 5 millioenen en het toestaan van een buitengewoon krediet voor de uitgaven van installatie en voor die bij gelegenheid van het huwelijk des Keizers, zijn onbepaald uitgesteld, maar zeker is het, dat zij bestaan hebben.

— Betreffende de Levantische kwestie worden belangrijke bijzonderheden medegedeeld. Men had beweerd, dat de jongste veranderingen in het Turksche ministerie als gunstig moesten beschouwd worden voor de vorderingen van Rusland, maar dit gevoelen wordt geheel en al gewijzigd door eene rectificatie van het bekende telegrafische bericht betreffende deze ministeriële wijziging, hetwelk meldde, dat Ali-pacha minister van buitenl. zaken was geworden. Dit is zoo niet; niet Ali-pacha maar Reschid-pacha, de voormalige grootvizier, die voor eenige maanden in ongenade was gevallen, de voorstander der hervormingen van Turkije en ten allen tijde de bestrijder van den Russischen invloed te Konstantinopel, is minister van buitenl. zaken geworden. Men begrijpt het gewicht van deze benoeming en de tijding, dat het ultimatum van Rusland verworpen is, kan geene verwondering baren. De Engelsche gezant wendde nog pogingen aan, ten einde de Porte te bewegen, om ten minste aan sommige eischen van Rusland te voldoen. Zoo als nu gemeld wordt, is het nieuwe ministerie aldus zamengesteld: grootvizier, Mustapha-pacha, vader van Vely-pacha, gezant van de Porte te Parijs; minister van buitenl. zaken, Reschid-pacha, oud grootvizier; minister van oorlog, Rifaat-pacha, afgetreden minister van buitenlandsche zaken.

(Volgens tijdingen uit Konstantinopel van den 16den is er een firman tegen de kwestie van het H. Graf uitgevaardigd. De onderhandelingen over de overige kwestien worden voortgezet. Prins Menzoff is door den Sultan ten gehoorde ontvangen. De algemeene stemming blijft onrustig. De Fransche vloot voor Athene heeft bevel ontvangen om naar Salamis terug te keeren.)

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Mei.

De Belgische minister van openbare werken heeft aan de Kamer het wetsontwerp voorgesteld tot aanleg van den spoorweg van Hasselt naar Maastricht.

— De wijze, op welke de huwelijks-aanvraag van Koning Leopold voor zijn zoon, den hertog van Brabant, in Weenen is opgenomen, is geheel anders geweest, dan die van eene gelijksoortige aanvraag, welke nog niet lang geleden van den kant van den Keizer der Franschen is gedaan, en men schijnt daaruit te moeten opmaken, dat de Oostenrijksche staatslieden meer vertrouwen stellen in de duurzaamheid van het tegenwoordige Belgische stamhuis, dan van dat 't welk thans in Frankrijk regeert.

— Bij het in de afdelingen der Kamer gehouden onderzoek van de begroting der middelen voor 1854 is weder door vele leden de wederinvoering verlangd van het zegelregt op dagbladen en dagblad-aankondigingen. De regering heeft geantwoord dat zij over dit vraagpunt nog niet tot een besluit gekomen is.

— De berichten, uit onderscheidene oorden des lands ontvangen, omtrent den stand van de te veld staande gewassen, luiden gunstig. Het jongste gurs weder heeft zeer weinig of geen schade aangebragt en het thans ingevallen betere weder doet de hoop koesteren, dat de oogst gunstig zal zijn.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 24 Mei.

De kap. luit. ter zee May, adjudant van Z. K. H. prins Hendrik, heeft aan Z. M. den Koning het bericht overgebragt van 't voltrekken des huwelijks van den prins te Weimar. Het vorstelijk echtpaar zal, na een kort bezoek aan het hof van Hannover, in de volgende maand de reis naar Nederland aannemen. Te Lobitz zal het koninklijk jagt de doorlichtige personen innemen, en dezelve herwaarts voeren. De aankomst in de residentie, op den 20sten Junij bepaald, zal van wege de stad door illuminatiën, vuurwerken en onderscheidene volksteuten worden opgeluisterd; alsdan zullen er ook vele feesten ten hove worden gegeven. De bals echter, te dezer gelegenheid gearrangeerd, zullen het seizoen in aanmerking nemende, worden uitgesteld en eerst in het najaar plaats vinden.

— Het gerucht, als zoude de minister van justitie zijne portefeuille reeds hebben neergelegd, wordt door de Amsterdamse Courant ten stelligste weersproken.

Nooit welligt, voegt de 's Grav. Nieuwsbode hierbij, was er tusschen de leden van eenig ministerie onderling, noch ook tusschen deze en den Koning eene zoo volkomene, zoo gewenschte overeenstemming.

— Bij besluit van den 20sten dezer is door Z. M. tot kamerheer in buitengewone dienst benoemd mr. A. O. E. graaf van Limburg Stirum, burgemeester van Leiden.

— Bij Koninklijk besluit van den 21sten Mei 1853, no. 60, is o. a. benoemd tot surnumerair der registratie en domeinen, S. Borstra, te Dokkum.

— De tentoonstelling van schilderijen en andere voortbrengselen van kunst is eergisteren alhier geopend en wordt bereids druk bezocht. Gisteren hebben HH. MM. de Koning en de Koningin haar met een bezoek vereerd.

Uit den catalogus dezer tentoonstelling blijkt, dat het getal ingezonden voorwerpen 567 bedraagt. Inlandsche en buitenlandse kunstenaars hebben tot de opluistering der tentoonstelling bijgedragen.

— In de zitting van den hoogen raad van den 17den dezer, heeft de procureur-generaal conclusie genomen in zake de voorziening in casuatie van S. P. Langendam, tegen een vonnis der arrond.-regtbank te Nijmegen van den 22sten April, betreffende de bekende kiezera-kwestie en geconcludeerd tot verwerping der voorziening, met veroordeeling van den requirant in de kosten. Uitspraak den 28sten Mei.

Van den 25sten. Met intrekking zijner beschikking van den 20sten Mei j.l., heeft de minister van binnenl. zaken bepaald, dat de nieuwe stemming ter benoeming van een lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal in het hoofdkiesdistrict Amersfoort zal geschieden op Maandag den 6den Junij aanstaande.

— De jaarlijksche algemeene vergadering van het Provinciaal Utrechtsche genootschap van kunsten en wetenschappen zal dit jaar op Dingsdag den 28sten Junij, te Utrecht gehouden worden.

AMSTERDAM, 24 Mei.

De R.-Katholieke dagbladen behelzen brieven van den heer Johannes Zwijnen, door de gratie Gods en van den Apostolischen Stoel, aartsbischop van Utrecht, en apostolische administrator van het bisdom van 's Hertogenbosch, en van Franciscus Jacobus van Vree, bisschop van Haarlem, aan hunne onderhoorige geestelijken en geloovigen, bij welke zij verklaren, deze herderlijke bedieningen, uit kracht van de hun

door den Paus gegeven zending, te aanvaarden.
— Met de stoomboot, eergisteren van Londen te Rotterdam aangekomen, werden voor het Koninklijk zoölogisch genootschap *Natura Artis Magistra* aangebragt drie leeuwen, twee herten en eene slang. Bij de leeuwen is er een van reusachtige grootte, van de Kaap de Goede Hoop herkomstig.

ROTTERDAM, 23 Mei.

Heden namiddag kwartier na vier werd hier eene zware ontploffing gehoord, welke terstond aan eene kruidontbranding deed denken. Kortom tijd daarna vernam men, dat de werkplaats van den vuurwerkmaker *G. Gall* aan de Lange Kade, onder de gemeente Kralingen, in de lucht was gevlogen, waarbij twee personen, de 34jarige zoon van genoemden vuurwerkmaker en een 14jarige jongen, die in de werkplaats aanwezig waren, zijn omgekomen. Nauwelijks was de werkplaats in brand gevlogen, of de vlammen deelden zich mede aan den daaraan grenzenden smuif-, pel- en specerijmolen van den heer *T. van der Velde*, welke molen, met al wat zich daarin bevond, binnen weinig tijds geheel in de asch werd gelegd. Door de spoedig aangebragte hulp der brandweer, zoo van Kralingen als Rotterdam, mocht het gelukken de overige nabij de plaats des onheils gelegen woningen te bewaren.

Zoo als bekend is, is den heer *Gall* eenige jaren geleden een soortgelijk ongeluk overgekomen, waarbij destijds zijn jongste zoon is omgekomen. Zijne werkplaats was toen in de Boschlaan, waar hij nog woonachtig is, terwijl de werkplaats sedert, om het brandgevaar, naar de Lange Kade verplaatst is.

LEIDEN, 22 Mei.

Aanstaande Zaterdag, des middags te 12 uur, zal de heer *dr. A. Niermeijer*, benoemd tot hoogleraar bij de faculteit der Godgeleerdheid, deze betrekking plegtig aanvaarden, met het houden eener redevoering in de Latijnsche taal, in het groot auditorium van het akademie-gebouw.

Heden morgen had alhier eene treffende gebeurtenis plaats: voor het huis van den burgemeester, den hoog welgeb. heer *graaf van Limburg Stirum*, viel een knaap in het Rapenburg; te vergeefs poogde men hem van den wal af te redden, hij dreef hoe langer hoe meer naar het midden en begon reeds te zinken, toen de hooggeachte burger-vader, die inmiddels van de zaak kennis had gekregen, uit zijne woning kwam toesnellen, zonder zich een oogenblik te bedenken, in het water sprong en het geluk had den knaap van eenen anders gewissen dood te redden.

VLISSINGEN, 22 Mei.

Zr. Ms. brik de *Zeehond*, kaplt.-luit. *Escher*, zal den 1sten Junij eerstkomende zich naar den Moerdijk begeven, aldaar de adelborsten, onder geleide en toezigt van de luitenant ter zee 1ste klasse *Pels Rijcken* en de *Man*, van het Koninklijk Instituut voor de Marine, aan boord nemen en een' kruistocht in de Noordzee volbrengen.

HERTOGENBOSCH 23 Mei.

De kamer van koophandel en fabrieken alhier heeft zich tot den gemeenteraad gewend, ten einde een besluit tot afschaffing der broodzetting uit te lokken.

UTRECHT, 25 Mei.

Met diep leedwezen vermelden wij, dat de heer *mr. F. C. H. Drilling*, gisteren, aan de gevolgen eener kortstondige doch hevige ziekte, is overleden. De maatschappij en de Hervormde kerk verliezen in hem een bekwaam, ijverig en regtschappen lid.

ASSEN, 25 Mei.

In de buitengewone vergadering van de Provinciale Staten van Drenthe van den 21sten Mei is het ontwerp-reglement op het gebruik en de politie der kanalen van de Drentsche Kanaal-maatschappij, met de daarin aangebragte wijzigingen, met algemeene stemmen vastgesteld.

Ingelijks wordt, conform de conclusie van het daarover uitgebragte rapport, met algemeene stemmen, behalve die van den heer *mr. H. Vos*, besloten, dat de Staten zich onbevoegd zullen verklaren tot het doen eener voordragt voor de vacature in het prov. gerechtshof, ontstaan door het overlijden van *mr. J. Walraven*.

GRONINGEN, 26 Mei.

Bij de opening der stembiljetten op gisteren, ter verkiezing van nog twee leden van de Provinciale Staten, verkregen de heeren: *H. B. ONNES* 250, jhr. *mr. J. W. QUINTUS* 234, *mr. A. MODDERMAN* 191 en jhr. *mr. H. J. TRIP* 162 stemmen, zoodat de beide eerstgenoemden nog tot leden voor dit kiesdistrict zijn benoemd.

In het district *Hoogezand* is de uitslag der herstemming geweest, dat er zijn uitgebragt 195 stemmen, als Hoogezand 80, Sappemeer 50, Haren 51, Noorddijk 14, terwijl er 2 briefjes van onwaarde waren. De heer *R. U. REINDERS* vereenigde op zich 124, en jhr. *mr. J. W. QUINTUS* 69 stemmen. — Zoodat de heer *R. U. REINDERS*, koopman te Hoogezand, is benoemd.

Bij de herstemming in het district *Zuidhorn*, hadden 609 kiezers 292 biljetten ingebracht. Ingekozen is de heer *GROENMAN*, met 170. — gekozen de heer *J. J. TONOKENS*, landb. op den Ham, met 184 stemmen, terwijl de heeren *S. K. de WAARD* 123, en de heer jhr. *mr. DU PRYROU VAN BREUGEL* 89 stemmen bekamen. Voor de buitengewone afsteking is gekozen de heer jhr. *mr. R. de MARRES VAN SWINDEREN VAN ALLERSMA* met 156 stemmen, terwijl de heer *A. S. LEUBINGH* 125 stemmen op zich had vereenigd.

In het district *Onderdendam* hebben van de 1135 kiezers 487 hunne stemmen uitgebragt, en wel in de gemeente Baflo, van de 86 kiezers 29 stemmen, Bedum 174 k. 73 st., Adorp 59 k. 29 st., Eenrum, 88 k. 30 st., Hoogkerk 58 k. 32 st., Kantens, 92 k. 35 st., Kloosterburen 62 k. 16 st., Leens 110, k. 53 st., Middelstum 94 k. 43 st., Uithuizen 77 k. 29 st., Ulrum 62 k. 32 st., Uskwert 46, k. 30 st., Warffum 58 k. 25 st., en Winsum 80 k. 31 st.; waarvan drie briefjes van onwaarde. De geldige stemmen zijn mitsdien geweest 484.

Van dit getal hebben bekomen: *SIEUWKE KRIJNS NOORDHOF*, landbouwer te Middelstum, 286; *JAN GERBIS ALLERSHOFF*, landbouwer en steenfabrikant te Onderdendam, 262; *dr. LUITJE TONNIS SCHLEURHOES*, medische doctor te Bedum, 289, en *FORMER DOUMA*, landbouwer te Aduard, 173. — Zijnde derhalve benoemd de heeren *SIEUWKE KRIJNS NOORDHOF* en *JAN GERBIS ALLERSHOFF*. — Van de vier aftredene leden zijn dus drie herkozen, terwijl voor het aftredend lid *HENDRIK W. WIERDA*, te Winsum, alsnu zitting zal hebben het benoemd lid *JAN GERBIS ALLERSHOFF*.

In het district *Appingedam* waren bij de herstemming tusschen de heeren *W. HOUWING* en *T. J. RITZEMA*, ingekomen 400 stembriefjes, van onwaarde 18 briefjes, waaronder 17 in blanco; het getal der geldig uitgebragte stemmen is dus geweest 382, waarvan zijn uitgebragt op de heeren: *WESSEL HOUWING*, te Appingedam, 275, en *TJAART JACOBS RITZEMA*, te Garsthuizen, 107 stemmen, zoodat eerstgenoemde met meerderheid van stemmen is verkozen tot lid.

In het district *Winschoten* waren ingekomen 388 biljetten, van welke van onwaarde verklaard 11 stuks. De heer *G. A. VENEMA* bekam 200, en *mr. R. de SITTER* 177 stemmen, zoodat de eerste benoemd is tot lid.

In het district *Oude Pekela* waren voor de gewone afsteking ingebracht 185 biljetten, waarvan van onwaarde 3. Hiervan bekam *mr. J. C. van SLOOTEN* 102 en *F. ROESSINGH* 80 stemmen, — zoodat de heer *mr. J. C. van SLOOTEN*, notaris te Veendam, benoemd is. — Voor de buitengewone afsteking waren insgelijks 185 biljetten ingekomen, waarvan 43 van onwaarde. Hiervan bekam *mr. ENGELKENS* 146 en *J. G. DIJK* 26 stemmen, — zoodat de heer *mr. H. J. ENGELKENS*, burgemeester te Wildervank, benoemd is.

— Na afgelegd examen, zijn heden door het Provinciaal gerechtshof van Groningen als kandidaat-notarissen toegelaten de heeren *mr. W. C. J. J. CREMER*, griffier bij het kantongeregte te Winschoten, en *J. GOKINGA*, Jz., procureur bij de arondissements-regtbank, mede aldaar.

— Door het muzikorp van het bataljon dienstdoende schutterij alhier zijn Maandag avond l.l. voor de behuizing van den generaal-majoor, tevens belast met de functiën van provinciaal kommandant van Groningen, Friesland en Drenthe, en voor de behuizing van den kolonel, kommanderende het 7de regement infanterie, onderscheidene fraaije muzikstukken uitgevoerd.

— Gisteren stond voor het Provinciaal Gerechtshof van Groningen terecht de persoon van *H. P. R.*, oud 49 jaren, onbezoldigd opziener der jagt en visscherij, geboren te *Nieuwe-Schans*, wonende te *Sebedeburen*, thans alhier gedet-

neerd, — beschuldigd van *omkoop*, door als onbezoldigd opziener der jagt en visscherij, ten gevolge van geschenken zich onthouden te hebben van te doen, wat zijn pligt medebrengt.

Nadat 18 getuigen waren gehoord, requireerde de procureur-generaal de schuldigverklaring van den beschuldigde aan de hem te last gelegde misdad — en diens veroordeeling tot *tepronkstelling* op een schavot, gedurende een uur, in eene geldboete van honderd gulden en in de kosten.

Uitspraak van 's Hove's arrest is bepaald op den 1sten Junij eerstkomende.

— Heden is alhier tot gevangenisstraf van 5 jaren veroordeeld *J. D. A.*, arbeider ter dezer stede. Hij had uit eene schuit eenige hoeveelheden suiker gestolen en was ruim 3 jaren geleden door het Hof van Friesland, mede wegens diefstal, veroordeeld tot gevangenisstraf van een en een half jaar.

— Gisteren werd door *JAN BERGMAN*, schoenmaker aan de Noorderhaven alhier, in eene achterkamer, welke hij aan eene weduwe had verhuurd, het lijk gevonden van een pageboren kind. Hij deed daarvan terstond aangifte, ten gevolge waarvan het lijk geregeld werd geschoond. Deze schouwing toonde, dat het kind had geleefd en dat uitwendig geweld deszelfs dood had veroorzaakt. Het verder onderzoek heeft aannemelijk gemaakt, dat de weduwe, welke laatstleden Dingsdag in het ziekenhuis is overleden, de moeder is van het gevonden kind. Zij woonde alleen, en moet ook reeds vóór 2 jaren van een onecht kind zijn bevallen.

— Bij een' zuidoostenwind is de atmosfeer alhier bijna dagelijks met rook en damp bezwangerd ten gevolge van het zoogenoemde veenbranden in het naburige Drenthe, en maakt daardoor het overigens zoo schoone lenteweder minder aangenaam. Reeds honderden van bunders zijn aldaar voor de boekweitteelt toebedeeld en nog vele anderen liggen bij aanhoudend droog weder aan de beurt. Ongelukkig heeft zich op verscheidene plaatsen het vuur aan de veenbulten medege-deeld. Zoo is den 22sten brand ontstaan in het veen van den heer *GRATAMA & Co.*, op de Asserwijk, ten gevolge waarvan 4 dagwerken turf zijn vernield. Ook is er brand geweest in het Loonerveld, terwijl men op verschillende streken in de Smilde (o. a. in de turf van den heer *EKKHOUT* voor een belangrijk deel verbrand); onophoudelijk met brandblusschen bezig is.

Ook uit *Hoogeveen* wordt ons van den 25sten berigt dat er in onderscheidene naburige veenderijen, ten gevolge van het veenbranden, brand is ontstaan in den turf, waarvan de schade zeer aanzienlijk is.

— Heden morgen is alhier door eenige visschers van Dockumerzijl een levende bruinvisch aangebragt; hij is gezonden aan den hoogleraar *C. MULDER* en vervolgens naar het museum van natuurlijke historie overgebragt.

— Heden nacht omstreeks drie uur werd *JOHANNES MARTINUS*, wonende in de Groote Raamstraat, met vrouw en vier kinderen op het onverschoten uit den slaap gewekt, daar het bovengedeelte hunner behuizing aan onderscheidene kanten begon te kraken, — en nauwelijks waren allen ontwaakt, of op eens stortte het dak naar beneden, en braken eenige balken in stukken. Dit ongeval heeft gelukkig geene menschenlevens gekost. De schade hierdoor aan den eigenaar toegebragt, mag vrij aanzienlijk genoemd worden, terwijl tevens van den bewoner onderscheidene goederen zijn vernietigd.

— Het *Provinciaal* Blad no. 64 bevat een besluit van den Commissaris des Konings, d.d. 24sten Mei, nopens het toezigt door de beambten der politie, dat de brievenbestellers, bij het rondbrengen der brieven, voorzien zijn van ledere tassen.

— Op den stal van den heer predikant *STEEN*, te *Westervland*, is de besmettelijke longziekte uitgebroken. Den 23sten Mei is er door den rijks-veearts der eerste klasse *P. WERKMAN*, eene koe geopend, welke werd bevonden al de kenmerken op te leveren van de heerschende en besmettelijke longziekte. Tot het dooden van de eenige koe, die zich nog op den stal van gezegden heer bevond, is thans besloten. Het aan de longziekte gestorven rund was den 13den Mei afgeleverd door de wedw. *VAN DER MOLEN*, te *Pieterburen*.

De kring rondom den stal van *JENNE SPOOR*, te *Finsterwolderpolder*, gemeente Midwolde, alwaar men sedert vier maanden geen longziekte heeft waargenomen, is thans geheel opgeheven.

— Zaterdag j.l., heeft *mr. H. CLEVERINGA* zijne betrekking als burgemeester der gemeente *Noordbroek* aanvaard.

— De heer *NILANT*, rijksontvanger in de gemeente Norg, is als zoodanig verplaatst naar Zuidhorn, provincie Groningen.

— Men berigt ons uit Assen dd. 26sten Mei:

„Heden zijn bij herstemming tot leden van de Provinciale Staten in Drenthe gekozen, jhr. *mr. P. A. G. de MILLY* en *H. VAN VEEN*, beide met 305 stemmen, en jhr. *A. W. VAN HOLTHE* tot *OLDENGAERDEN* en *mr. J. T. HOMAN*, beide mede met 239 stemmen. Op de heeren *mr. P. W. ALSTORPHUS GREVELINK* en *C. HIDDINGH* waren 207 stemmen uitgebragt, de heer *mr. L. O. GRATAMA* had 202 en de heer *mr. A. HOMAN* 185 stemmen.

„Men verneemt, dat in den loop van dezen morgen een kind van *ALBERT STEEN* op eene verschrikkelijke wijze door een' hond in het aangezicht is gebeten. Het kind is onder geneeskundige behandeling, de hond reeds afgemaakt. Ongetwijfeld zal de vastlegging der honden alhier worden bevolen.

— Zondag namiddag heeft in de boerschap *Gees*, gemeente *Oosterhesselen*, eene hevige brand gewoed; tien huizen en zes schuren werden binnen weinigen tijd door de vlammen verteerd; de wind was noordoost, doch had dezelve meer noordelijk geloopt, dan ware het te vreezen geweest, dat het geheele gehucht of boerschap, uit 80 woningen bestaande, zoude zijn afgebrand. — De brand is bij den smid aldaar ontstaan; de man was afwezig, maar de vrouw heeft zoowel aan de armen als aan het hoofd ernstige brandwonden bekomen. — Eenige perceelen waren voor brandschade verzekerd.

— Door den minister van binnenlandsche zaken is aan de commissarissen des Konings opgave gevraagd van de bepalingen der wet op de jagt en visscherij van den 6den Maart 1852 (Staatsblad no. 47), welke wijzigingen zouden noodig hebben.

Het volgende berigt is ons ter plaatsing ingezonden:

GRONINGEN den 26 Mei.

Zondag j.l. begaf de commissie tot de installatie van den heer *dr. JACOB ROSENBERG*, als opper-rabbijn van het ressort *Groningen*, zich in een rijtuig, begeleid van eene ledige staatsiekoets, naar het dorp *Haren*; aldaar werd de heer *ROSENBERG*, vergezeld van den heer *dr. JACOB FRÄNKEL*, opper-rabbijn van *Overijssel*, plegtig ontvangen in de gemeentekamer en door den voorzitter welkom geheten op Groningens grondgebied; beide geestelijke heeren gaven hierop een gepast antwoord. Daarna sprak de heer burgemeester van *Haren* den opperrabbijn *ROSENBERG* in schoone en krachtige woorden aan, heette z.w.e.w. welkom en sprak de hoop uit, dat z.w.e.w. komst in *Groningen* mogt strekken tot heil der Nederlandsche Israëlieten van *Groningen* en tot zegen van het Vaderland. De commissie bedankte den heer burgemeester voor zeds. bereidwillige en vrijwillige bewaaring van eene gepaste rust in en buiten het gemeentehuis, en tevens voor de eer, door zed. aan het Israëlietisch kerkgenootschap en zijne geestelijken bewezen.

Hierna gingen beide heeren geestelijken in de staatsiekoets over, gevolgd in een ander rijtuig door de commissie, en werden h.w.e.w. naar het huis van den heer *dr. JACOB ROSENBERG* geleid, en bij de aankomst aldaar, door den kerkeraad en kiezers bij monde van den heer *dr. L. ALI COHEN* plegtig ontvangen en gaven beide geestelijken in warme en krachtige bewoordingen hunnen dank te kennen voor de waardige en gulle ontvangst, en gaf de heer *JACOB FRÄNKEL* zijne sympathie voor *Groningen* en haar waardig corresponderend lid te kennen, als hebbende men hem daar steeds niet alléén in zijne waarde erkend, maar ook beschermd. Daar het reeds laat in den avond was, verliet de kerkeraad z.w.e.w., en werd de heer *FRÄNKEL* door een der kerkeradsleden na middernacht naar zijne kamer geleid. Den anderen dag maakten verschillende autoriteiten hunne opwachting bij den nieuw verkozen opper-rabbijn, *dr. JACOB ROSENBERG*.

Dingsdag, precies te half drie, opende het corresponderend lid, *mr. I. L. SCHAAF*, de ressortale vergadering, nadat beide heeren opper-rabbijnen door commissiën waren afgehaald en binnengeleid, met eene aanspraak; vervolgens begaf men zich naar de kerk, en werden de heeren opper-rabbijnen

onder schoone gezangen in een toepasselijk vers, expressielijk daartoe vervaardigd, naar de voor hen bestemde plaatsen geleid. De heer *dr. JACOB FRÄNKEL* besteedt alstoen den kansel, en bevestigde zijnen ambtenoet als opper-rabbijn van *Groningen*. 's Mans groote wel sprekenheid wekte ieders bewondering en eerbied. Na afwisseling door gezang, betrad de heer *dr. JACOB ROSENBERG* den kansel en hield in kernachtige en schoone taal zijne intrèderede, welke 'op alle hoorders een' diepen indruk maakte. Alles liep voorts plegtig en rustig volgens het programma af, zoowel binnen als buiten het kerkgebouw; en verdien de heeren commissarissen van politie den dank van ieder welkenkende, die deze plegtige bevestiging heeft mogen en kunnen bijwonen, voor de ondersteuning en het bewaren van de goede en geredde orde, welke dan ook bij alles volmaakt mag genoemd worden. De ressortale vergadering vereenigde zich in een daartoe bestemd lokaal en bleef daar in eene blijde stemming feestelijk bijeen tot laat in den avond; menige toast werd uitgebragt aan Koning en Vaderland, aan de heeren *dr. JACOB ROSENBERG*, *dr. JACOB FRÄNKEL*, aan de kiesvergadering, aan de commissie uit de kiesvergadering en de zelfz. rapporteur enz. In den belendenden tuin hadden zich vele jongelieden vereenigd en bragt een uit hun midden een' toast op het heil van den benoemden *dr. JACOB ROSENBERG*; de krachtige en warme taal drong tot de vergadering door, en met goedvinden van de vergadering opende een der kerkeradsleden de tuindeuren, sprak naar binnen en naar buiten en noodigde ieder om binnen te treden; de geestdrift steeg ten top en de verbroedering was algemeen. Ieder verliet de vergadering verheugd en voldaan. Nog lang zal deze dag in het geheugen van *Groningen's* Nederlandsch-Israëlieten eene blijde herinnering achterlaten. Wij mogen vooral niet onvermeld laten, dat *mr. I. L. SCHAAF* in warme en sierlijke taal den weleerw. heer *JACOB FRÄNKEL* bij het sluiten van de plegtige installatie namens zichzelf en het geheele ressort openlijk dank betuigd heeft; wij mogen niet onvermeld laten, dat de opper-voorzanger zich tot ieders tevredenheid van zijne taak gekweten heeft; en wij hebben opzettelijk van den inhoud der rede des heeren *mr. SCHAAF* en van de beide predikatiën niet gesproken, daar dezelve op verzoek van de ressortale vergadering in het licht zullen gegeven worden, ten voordeele van een weldadig gesticht.

Gisteren werd den heer *dr. JACOB FRÄNKEL* door den geheelen kerkeraad en den weleerw. heer opper-rabbijn van *Groningen* naar de *Punt* uitgeleide gedaan. Amtspligten roepen z. weleerw. tot aller leedwezen zoo spoedig uit ons midden; innig wordt het door ieder gewenscht, dat de opper-rabbijn van *Overijssel* in zijn ressort ook eene algemeene liefde moge deelachtig worden, welke z. weleerw. hier in zoo korten tijd heeft mogen verwerven. Moge deze dag voor den Nederlandschen Israëliet geleerd hebben, dat er nog mannen onder onze geloofsgenooten gevonden worden, waardig, ja, volkomen waardig, den zetel van opper-rabbijn te bekleeden.

Gisteren avond werd er eene zeer luisterrijke partij aan den heer *dr. JACOB ROSENBERG* en familie in de concertzaal gegeven, waaraan de meestbeschafde Israëlieten van dit ressort met hunne vrouwen en kinderen deelnamen; — directeuren van deze partij waren de heeren: *LOUIS ISRAËLS*, *J. OPPENHEIM*, *B. DRILSMA* en *A. J. LEVIE*.

(Ingezonden.)

Vooruitgang zij 't kenteeken der 19de eeuw!

Wie de verschillende pogingen van onderscheidene individuen, als ook het streven van zoo vele genootschappen, gadeslaat, moet tot de overtuiging komen, dat men zich overal bevljigt, om het lot van zijnen natuurgenoet te verbeteren en armoede te voorkomen. Ieder gevoelt zich thans, veel meer dan vroeger, geroepen en stelt het zich ten taak, om voor zijnen evenmenschen te zorgen. Vandaar die menigte van brei-, naai-, zondagscholen, enz. Van daar, dat men zoo menig armen knaap van het noodige voorziet, om hem het een of ander handwerk te laten leeren; van daar, dat men zoo vele jongelingen in de kleeren steekt, ten einde tot de zeevaart opgeleid te worden. Doch hoe wij die pogingen ook toelijken, gelooven wij echter, dat er op verre na nog niet genoeg wordt gedaan. Wat zal het baten, of b.v. een timmermans leerling, eens man geworden, truffel, schaaft, bijl, enz. weet te gebruiken, zoo hij niet tevens het noodige van de reken-, meet-, stel-, bouwkunde, enz. heeft geleerd, zoo hij zelfs niet eens zijne gedachten behoorlijk weet uit te drukken? Op zijn hoogst mag hij een goed knecht zijn; goed, als baas, kan hij nimmer wezen. En is hij ondernemend genoeg, zich als baas in de eene of andere plaats neer te zetten, ziet men het dan niet maar al te dikwijls, dat hij zich door 'taanemen van eenig werk in den grond boort en zoo zijn welstand vernietigt? Kan hij ooit door zijn werk tegen vreemden wedijveren? En 't is niet alleen met den timmerman en metselaar, maar met alle handwerklieden in de meeste plaatsen van ons land zoo gelegen. Zij verstaan het practicale gedeeltelijk; het theoretische is hun geheel vreemd. Zij staan en blijven op de hoogte hunner voorvaderen, dewijl men hun geen gelegenheid verschaft ter beoefening en tot het aanleeren der theorie.

't Gaat eeuwig den ouden gang. Wat helpt het, of gij den jongeling naar zee zendt, zoo hij geen onderwijs in de wis- en zeevaartkunde ontvangt? Gij onttrekt hem wel der armoedige woning zijner ouders, doch daar hem de noodige kennis ontbreekt, maakt hij geen opgang, en eerlang vervalt hij, gehuwd of ongehuwd, weder tot armoede. Gelukt het hem niettegenstaande zijne onkunde, om stuurman en eens kapitein te worden; groote kapitalen, en wat meer zegt, menschenlevens worden in de waagschaal gezet, en zoo ze behouden blijven, is dat meer aan toeval en geluk, dan aan beleid toe schrijven. Bedroevend is het, te hooren, hoe weinig zelfs de zeevaarders uit den burgerstand van de zeevaartkunde weten. 't Is treurig, maar 't is toch zoo; weinig meer dan niets. Loodje! gij zijt, als ware het, hun gids, hun steun en staf, hun aanbedene! Enkel maken hierop maar eene uitzondering.

Doch het is niet den zeeman te wijten, dat hij niet meer van het noodige en eigenlijk onontbeerlijke voor zijn vak weet; er zijn geen gelegenheden genoeg, om de noodige kennis op te doen. Is het niet beklagenswaardig, dat in plaatsen, waar zeer vele zeevaarders wonen, zoo als te *Hoogezand*, *Sappemeer*, *Pekela*, enz. geen gelegenheid bestaat, om den jongelingen, die voor den zeemannsstand zullen opgeleid worden, een gepast onderwijs in de wis- en zeevaartkunde te doen geven? Worden deze vakken er nog onderwezen, dan geschiedt dat door personen, die er zelve weinig van weten, geen rang er in hebben of kunnen krijgen en bij gevolg er niet bevoegd toe zijn. Dat ook hierop eenigen, zoo als de verdienstelijke *ODDINGH* te *Veendam*, eens uitzondering maken, willen wij gaarne erkennen. Doch vanwaar nu, dat zich geen personen te *Hoogezand*, *Sappemeer*, *Pekela*, enz. vestigen, die bevoegd zijn, om de wis- en zeevaartkunde te onderwijzen? De redenen daarvoor zijn doodenvoudig: 't levert geen bestaan op. Zou het dus niet wenschelijk zijn, dat gemeentebesturen zich bemoeiden, om aan personen, die tot het geven van onderwijs in de wis- en zeevaartkunde de bevoegdheid hebben, eene vaste jaarlijksche toelage of bepaald inkomen te verleenen?

Wij hebben onze gedachten door deze weinige letteren over het een en ander in 'tmidden gebragt en hopen, dat invloedrijke personen zich de zaken mogen aantrekken en er zich mee bemoeijen. Vooruitgang zij 't kenteeken der 19de eeuw!

N.N.

Kerknieuws.

ONSTWERDE, 19 Mei. Door de stemgerechtigden der Hervormde gemeente alhier, is heden, ten gevolge het bedanken van den weleerw. heer *E. Buning*, te *Be*, op nieuw het navolgende negental predikanten geformeerd: *Osti*, te Putten; *Nonhebel*, te Ganderen; *Witteveen*, te Ermelo; *Gan Dun*, te Harderwijk; *Eichman*, te Nunspeet; *Pollen*, te Hattum; *Griethuizen*, te IJlst; *Guldenarm*, te Engwierum, en de *Vries*, te Wedde, waaruit den 6den Junij aanstaande een leeraar zal worden beroepen.

WARFBUZEN, 22 Mei. Heden werd alhier de van Hornhuizen en Kloosterburen tot ons overgekomen leeraar *J. Boeles*, theol. et litt. hum. doct. plegtig als predikant dezer gemeente bevestigd door zijnen broeder, d. *P. Boeles, Jr.*, predikant te Pingjum e.a.

De bevestiger had tot tekst gekozen I Kor. 16 vs. 10b. Den namiddags deed de bevestigde zijne intrède, predikende naar aanleiding van II Kor. 3 vs. 7, 8.

MONNICKENDAM, 20 Mei. Heden heeft de kerkeraad der Herv. gem. uit het bestaande zestal het onderstaand drietal geformeerd (alphabetisch gesteld): dd. *A. J. Molenaar*, te Scheveningen; *N.*

Getrouwd: **JOHN. J. HOMAN**, van Niehove, met **E. H. GAALKEMA**, van de Waarden, onder Grijskerk. **GRIPSKERK**, 19 Mei 1853.

Getrouwd: **A. H. VAN TIDDENS**, Onderwijzer te Hellum, met **J. JON. SMID**, van Foxham. **HELLUM**, 20 Mei 1853. *Eenige henningeving.*

Getrouwd den 23sten Mei te Steenwijk: **E. J. SCHAAPE**, van Groningen, met **N. J. COHEN**.

Getrouwd: **A. LOOT** met **J. MEIJER**. **GRONINGEN**, 25 Mei 1853.

Getrouwd: **P. DEELMAN**, Leedaansegger, met **A. VAN BOLHUIS**, Katoenmeesteres. **GRONINGEN**, 26 Mei 1853. **N.B.** En is verhuisd naar **SCHOOLHOLM**, lett. G, no. 130.

Heden beviel van een' welgeschapen **ZOON L. VELT-MAN**, geliefde Echtgenoot van **O. BUIRMA**.

HAREN, 20 Mei 1853.

Mijne geliefde Echtgenoot **TRUIDA BUSSCHER** beviel heden morgen van eenen **ZOON**. **BLIJHAM**, 24 Mei 1853.

J. WINTER.

Heden avond omstreeks 7 uur overleed, in den ouderdom van bijna 75 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder **WILLEMTJE WILLEMS SMIT**, Wedw. H. GROENEVELD. **GRONINGEN**, 21 Mei 1853.

H. GROENEVELD, geb. **CRIS.**

Heden ontliet zacht en kalm, na een aanhoudend lijden van acht maanden, in den ouderdom van bijna 77 jaren, onze veel geliefde Moeder en Behuudmoeder, **Vrouw CLASINA ALETTA SCHEFFER**, Weduwe den Heere A. NOORDBERGH, Predikant bij de Evang. Luth. Gemeente, laatst te Weesp. Dankbaar aan den Hemelschen Vader voor haar langdurig bezit, zullen wij met onze Kinderen en verdere Betrekkingen steeds haar gemis diep gevoelen en hare nagedachtenis in zegening houden. **WINSCHOTEN**, 22 Mei 1853.

D. C. RADENAKER, **M. J. F. RADENAKER**—**NOORDBERGH**.

EMMERIK A. B. RHIJN, 22 Mei 1853. Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoot, **MARIA KOCH**, in den ouderdom van 88 jaren. Zij laat mij drie Kinderen na, te jong om hun en mijn groot verlies te beseffen.

P. VAN ZUTPHEN, *Doopsgez. Leeraar.*

Tevens bijzondere kennisgeving aan mijne Vrienden en Bekenden.

Heden overleed, tot onze innige smart, onze geliefde oudste Zoon **J. F. A. DE CORNILLON**, in den nog jeugdigen leeftijd van 14 jaren. **GRONINGEN**, 24 Mei 1853.

A. DE CORNILLON, geb. **CHRIST.**

GRONINGEN, 26 Mei 1853. Na langdurige hoop en vrees, deel ik in het treurig lot van velen! Bitter bedroefd geef ik aan mijne Vrienden en Bekenden bericht van den zwaren slag, die ook mij voor de tweede maal getroffen heeft. Van mijn hartelijk geliefden Echtgenoot **T. J. RINK**, Gezagvoerder van het Kotschip *Jacobus Begeman*, den 22sten December 1852 van *Christiansand* vertrokken, is sedert dien tijd niets vernomen, zoodat hij en mijn geliefde eenigste Kind **CORNELIS JAN DE BOER**, oud 19 jaren, benevens de overige Equipage, hun graf in de golven zullen hebben gevonden.

Hoe zwaar mij dit verlies weder treft, zal een ieder kunnen beseffen. Gqd smeek ik om ondersteuning in mijne droefheid, en hoop op een zalig wederzien; wenschende ik te berusten in den wijzen en goeden wil des Heeren.

VEGTJE GOOSENS, *Wed. T. J. RINK.*

De **HOUDERS DER BANK VAN LEENING** te **GRONINGEN** adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden **FEBRUARIJ**, **MAART** en **APRIL** 1852 zijn verzet, en geteekend met de letters **Q**, **R** en **S**, moeten worden afgeleverd of gelost, en wel letter **Q** van den 23sten tot en met den 27sten Mei, letter **R** van den 30sten Mei tot en met den 3den Junij en letter **S** van den 6den tot en met den 10den Junij 1853; zullende, bij gebreke van dien, anders **aan** worden verkocht.

De Kapitein **POMPE VAN MEER-DEWVOORT** is uit de **WEST-INDIEN** naar **NEDERLAND** teruggeroepen, en vertrekt den 23sten dezer met zijn Gezin, per Brik de *Gouverneur Elsevier*, van hier. **CUBAÇAO**, 20 April 1853.

Ten overstaan van den Notaris **Mr. J. J. CREMERS**, te **Groningen**, zullen, op **DINGSDAG** den 31sten Mei e.k., des voormiddags te 11 uur, in de Kleine Peperstraat, voor den **STAL** van het **LOGEMENT DE ZON**, in het openbaar worden verkocht:

1 Nieuwe **DILIGENCE**, van 9 Zitplaatsen, 1 **CHAI**, 1 verdeckte **MANDEWAGEN**, **PAARDEN**, **ENZ.**

Te bezien op den Verkoopdag van 9 tot 10 uur.

MORGEN VAN 2—6 UUR

te bezien: de **GOEDEREN**, in de vorige Courant breeder gedetailleerd, welke **MAANDAG** den 30sten Mei 1853, des namiddags te 2 uur, in het **Verkoopshuis** in de **Oosterstraat** alhier, publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Op **Dingsdag den 31sten Mei** 1853, des namiddags te 3 uur, zal, bij den **VERKOOP** der **GOEDEREN** van den Heer **N. E. ROST** mede worden verkocht: **Eene makke, fraaie EZELIN.**

Houtveiling,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op **ZATURDAG** den 28sten Mei 1853, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder **W. D. KRUIZENGA**, te **Winneweer**, aan het Damterdiep, van: **eene partij VUREN en GROENEN HOUTWAREN**, bestaande in **BALKEN, JUFFERS, ELLINGS, KOL-DERS, RIBBEN, PLANKEN, ENZ.**

M. P. WENNIGER. Not.

TE HUUR:

Eene **KOEMELKERIJ**, van **JAN BARTELS DELKER**, in de **Sledemenerstraat**, om voort of tegen **November** te aanvaarden. Te bevragen bij de Eigenares **Weduwe J. B. DEKKER.**

DE GOEDKOOPE PAPIER WINKEL.

HEERESTRAAT,

hoek van het Koude Gat.

De ondergeteekende heeft de eer het Publiek bekend te maken, dat hij alhier, op den 1sten Junij aanstaande, zal openen eene **AFFAIRE** in **KANTOOR-, SCHOOL- EN TEEKENBEHOEFTE**, en verdere gerijfelikheden bij het Schrijven.

Zijn voornaamste doel is en zal steeds zijn, om zoo goedkoop, als maar eenigzins mogelijk is, **GOEDE** en **SOLIDE** ARTIKELEN af te leveren. Onder meer anderen, hoopt hij met succes te debiteren: **POSTPAPIER** van 70 en 85 Cts. tot f 2,80 de halve Riem (240 Vel). **VELIN** en **ORDINAIR SCHRIJFPAPIER** van 8 Cts. tot 16 Cts. per Boek (24 Vel). **TEEKENPAPIER**, Groot Mediaan, van 3 Cts. tot Groot aigle van 10 Cts. per Vel. **GEKLEURD PAPIER**, effen Geglaasd, van 27 Cts. tot best Agaath van 40 Cts. per Boek. **AFRICHE PAPIER** in verschillende Kleuren, van 15 Cts. tot 52 Cts. per Boek. **KINDERPRENTEN** van 14 Cts. tot 59 Cts. per Boek. **MUZIJKPAPIER** van 12½ Cts. per Katern. **PAK- en ZAKKENPAPIER** van 15 Cts. tot 90 Cts. per Boek. **STALEN PENNEN** van 15 Cts. tot f 1,85 het Dooze (Gros). **PENHOUDERS** van 1½ Cts. tot 5 Cts. per Stuk. **ROOD LAK** van 2 Cts. tot No. 00 15 Cts. de Pijp. **ENVELOPPEN** van 35 Cts. per Dooz (100 Stuks). **NOTITIEBOEKJES**, Gekartonneerde, van 6 Cts. tot Marokin lederen 90 Cts. per Stuk. **POTLOODEN** van 1 Ct. tot 10 Cts. per Stuk. **KRISTALLEN INKTROKERS** van 6 Cts. tot 12 Cts. per Stuk. **LEIJEN** van No. 00 4 Cts. tot No. 8 17 Cts. per Stuk.

En voorts **GANZENPENNEN**, **OUWELS**, **INKT**, alle soorten van ordinaire en beste **KANTOORBOEKEN**, **TEEKEN-, ZAK- en SCHRIJFPORTEFEVILLES**, **TEEKENPENNEN**, **PASSERS**, **CACHETTEN**, **VOUW-MESSEN**, **KASTRANDEN**, **GRIFFELS**, **PAPETERIES DE LUXE**, **CIGAREN-KOKERS**, **PORTEMONNAIES**, **BORDPAPIER**, **CARTON**, **GRIFBENDERS LEDER** en **LINNEN**, **ALBUMS**, **SPEELKAARTEN**, **TEEKEN-KRIJT**, **VERWDOOZEN**, **PASSERDOOZEN**, **LIASPLATEN**, **LESSENAARS**, **SCHRIJF-CASSETTEN**, **PREN-TE- en LEESBOEKJES**, **ENZ.**, **ENZ.**

Van al deze Artikelen zal hij zich steeds beijveren de goedkoopste beste en goedkoopste ordi-naire Soorten te bezitten.

Van een en ander zullen gespecificeerde Prijs-Couranten verkrijgbaar worden gesteld, en zijne Artikelen zullen steeds in laagte van prijzen met alle anderen blijven concurreeren.

L. PHILIPPONA.

De Notaris **Mr. G. L. KNIPHORST**, te Meppel, zal, ten verzoeken van de Erfgenamen van **JAN JACOBS SNOEKEN**, op **MAANDAG** den 30sten dezer maand Mei, des voormiddags te 10 uur te beginnen, ten Sterfhuize van genoemden **JAN JACOBS SNOEKEN**, te Uffelte, in de Gemeente *Havelte*, publiek verkoopen:

Een besten zwarten **SPRING-MENGST**, oud 6 jaren, een besten bruinen **DITO**, oud 4 jaren, een zwart **RUINPAARD** en een graauw bles **HERRIEPAARD**; een aantal zoo melkgevende als dragtige **KOEIJEN**, en verder **JONG VEE**; 35 **SCHAPEN**, eene **MOT** met **RIGGEN** en eene **GUSTE MOT**; voorts **BESLAGEN WAGENS**, **PLOEGEN**, **EGGEN**, eenig **HOOI** en **STROO**, **BOUW- en MELKGEREDSCHAPPEN**, benevens eenige **HUISMEUBELN**.

De Goederen kunnen van heden af door een ieder worden bezigtigd.

VERKOOP VAN PAARDEN EN VEULENS VAN **Z. M. den Koning.**

Op **VRIJDAG** den 10den Junij 1853, 's namiddags te één uur, zullen, door den Notaris **MULLER**, te *Apeldoorn*, op het **Loo**, aldaar, publiek worden verkocht:

Ongeveer twintig **PAARDEN**, behoorende tot de **Stoeterij van Z. M. den Koning** op het **Loo**, waaronder de alom bekende merrien: **SEMISERI-AN**, **DE ZUSTER VAN CAMELEON**, **LADY FASHION** en **ROXEY**, met derzelver **VEULENS**.

Nadere Informatiën en gedrukte Biljetten zijn op franko aanvraag te bekomen bij den Heer **F. STEEN**, Directeur van **Z. M. Stoeterij** op het **Loo** en den Notaris **MULLER** voornoemd.

VOORTS:

eenige **KOEIJEN**, **STEREN** en **KALVEREN** van *Durham*, gecoliseerd, *Noord-Hollandsch- en Alde-mey's Ras*.

Na bekomen Regtsautorisatie, zullen, in het laatst der maand **JUNIJ** 1853, ten Huize van den Logementhouder **K. FOLKERS**, te *Winschoten*, in openlijke veiling ter verkoop worden aangeboden:

48 **Bunders**, 96 **Roeden** en 80 **Ellen LAND**, in het *Huizinga Meer*, Gemeente *Midwolda*, — en zeven **EIGENDOMMEN** van *Behuilde Gronden* aldaar, in de Gemeente *Finstervold* gelegen, toebehoorende aan den HoogWelgeboren Heer **Jonkheer Mr. O. J. QUINTUS**, c. s., te *Groningen*.

B. HATZEMA VIËTOR, Notaris.

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij zijne **STEENBAKKERIJ** aan de Heeren **OLIPHANT en Co.** heeft **OVERGEDAAN**, en bedankt bij deze voor het in hem gesteld vertrouwen.

J. H. KROMHOUT.

De ondergeteekenden, de **STEEN-BAKKERIJ** van den Heer **J. H. KROMHOUT** **OVERGENOMEN** hebbende, bevelen zich langs dezen weg aan.

LATHUM, bij *Doersborgh*, 1 Mei 1853.

OLIPHANT en Co.

Wederom ter kennis aan geëerde Begunstigers, dat de **CICHOKEI** bij den ondergeteekende op nieuw **1 Gl. de Ned. 100 % VERHOOGD** is.

GRONINGEN, 26 Mei 1853.

W. KEIZER, *Boterdiep.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Ruim acht **Bunders HEIDEVELD**, gelegen op het schoonste gedeelte aan den Straatweg tusschen *Vries* en *Assen*, in de nabijheid van *Nieuw Ubbe* en *Benkolen*; uitmuntend geschikt tot het aanleggen van eene **Buitenplaats** of **Boerderij**.

Te bevragen bij den Boekhandelaar **J. O. VAN HOUTEN**, te *Assen*. *Brieven franko*, onder letters **A. B.**

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen* **MEI 1853.**

DAGEN.	BAROMETR op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGEHEELHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
15	764,47	761,91	760,86	9,0	15,0	11,8	0,69	0,51	0,58	O.	O.	O.N.O.	helder	helder	weinig bewolkt
16	760,89	758,60	758,22	9,5	16,1	13,2	0,72	0,51	0,62	"	"	O.	"	"	helder
17	758,15	756,65	757,22	10,0	16,5	12,1	0,71	0,53	0,74	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	"	"	"
18	759,28	759,15	759,76	9,2	15,4	9,7	0,78	0,61	0,78	N.O.t.O.	N.	N.t.O.	"	weinig bewolkt	weinig bewolkt
19	759,92	758,94	759,45	11,5	15,1	10,1	0,61	0,54	0,75	N.N.W.	N.N.W.	N.	bewolkt	"	helder
20	761,47	761,99	763,28	10,8	14,2	12,0	0,79	0,74	0,75	N.N.O.	N.	N.N.O.	helder	bewolkt	helder (heilbrand)
21	764,40	763,66	763,78	11,8	16,8	12,5	0,68	0,55	0,62	N.O.	N.O.	"	"	bew. (heilbrand)	helder (heilbrand)

Te *Groningen*, bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.**

UIT DE HAND TE KOOP.

Een **HUIS** en **MEEM**, benevens twee mudden **EIGEN LAND**, gelegen te *Noordlaren*, zijnde het Huis geteekend letter **A**, no. 3, op zeer voordeelige Voorwaarden, gepossedeerd wordende door en berigt te dien aanzien te bekomen bij **A. S. SCHUT**, te *Noordlaren*.

Water.

Daar vele lijdere, zoowel *Nederlanders* als *Duitschers*, in zomer **GENEESSTICHTINGEN** te *la Priessnitz* bezoeken, en echter ontevreden of zelfs verergert terugkwamen, zoo moge tot inlichting dienen, dat omzigtiger moeten zijn in de keuze zoo wel van de stichting als van den man, aan wien zij zich toevertrouwen. De **NATUUR-GENEESSTICHTINGEN**, thans aan te bevelen, zijn: *Herrenberg*, in *Wartemburg* (over *Manheim*), *Dr. J. B. ZIPPERLEN*; *Mitgebrunn*, bij *Dresden*, *Dr. JULIUS PUTZKE*; *Lehsen*, in *Meckelenburg*, *Dr. F. STEIN*. Den Heeren gaven schriften uit omtrent hunne bekeering. De laatstgenoemde is een Scholier van den beroemden **RAUSSE**.

„Wij zouden als Publicisten aan onzer pligt te kort doen,” zegt de *Magdeburger Correspondent* in zijn no. van den 20sten Maart l.l., „als wij onze lezers niet met de **REVALENTA ARABICA** bekend maakten, die thans zoo zeer de algemeene aandacht bezig heeft en rondom een groot aantal bewijzen van hare voortreffelijke werkzaamheid in vele verschillende ziekten levert, die tot heden zonder voorbeeld zijn in de geschiedenis der Pathologie. Deze nieuwe ontdekking levert ons in een enkelig voedsel, eene geneeskrachtige werking, eene functie die het laboratorium met al zijne afkeurige, tegenstaande toebereidselen niet heeft kunnen voortbrengen. Niet alleen zijne genezende, maar ook zijne voorbehoedende werkzaamheid is door menige dankbetuigende bekendmaking gestaafd door dezulken, die zich in eigen persoon daarvan overtuigd hebben. De bijzonderheden, die bij het gebruik als voedsel voor kleine Kinderen daarbij opgemerkt worden, bewijzen dat ze even goed de over hen hangende gevaren weet te keeren als zij aan Volwassenen de gezondheid teruggeeft en het leven verlengt. Alles te zamen genomen, bekenen we de aangename overtuiging te hebben, dat de invoering van **DU HARRY'S REVALENTA** spoedig eenen gewenschten invloed op den levensduur en in de gezondheid statistiek van onzen tijd hebben moet. Wij wenschen daarom gunstige ontvangst bij onze lezers te verschaffen.

Zoo ver de *Magdeburger Correspondent*, en wij kunnen bijvoegen, dat wij uit de vele berigten, die ons van kantelen geworden zijn, dezelfde overtuiging opdeden. **REVALENTA** is trouwens ook hier geen vreemd artikel meer, eene menigte attesten van genezenen hebben ons Couranten gepubliceerd, wij herinneren slechts aan *Mevrou VEEN*, die van eene tweejarige maagziekte genezen is aan **BASTIAAN QUIST**, die lang aan gebrekkige spijsvertering en bloedspuwen leed; aan eene andere *Dame Zeeland*, die volstrekt genee spijs verdragen kon; aan *Kindje SERVAAS*, een zuigeling, die het aanzijn aan herstellende **REVALENTA** te danken heeft; aan *KOST*, die door de geneesheeren reeds opgegeven was door het gebruik van weinige doozen weder gezond en sterk geworden is.

Men behoeft bij het gebruiken der **REVALENTA** geene bijzondere diët te houden, gebruikt ze als ontbijt, avondeten bij wijze van soep of pap, kan ze met zout of suiker aanmaken, met wijn of melk, met stroop of bouillon.

In onderstaande Depots in blikken doozen van:

kleine 1 £ 2 £ 5 £ 12 £

87½ C. f 2. f 3½. f 8. f 16.

Te *Amsterdam* in het **VERKOOPHUIS**; te *Assen* **H. P. A. VAN GORCUM**; te *Delfzijl* bij **A. W. C. KEIZER**; te *Groningen* bij **C. RIKKERS** en **M. GAASBEEK**; te *Meppel* bij de *Wdw. BRANDHORST*; te *Pek* bij **J. T. FELDBRUGGE**; te *Veendam* bij **S. SAVENY**; te *Winschoten* bij **G. WASMAN**; te *Appingedam* bij **MEIJER & ZOON**; te *Hoogezand* bij **F. M. DIKEMA**, in de overige Steden des Rijks.

Eene fatsoenlijke **WEDUWE** Prot. Godsdienst, zag zich gaarne met **A. GUSTUS** of des verkiezende later geplaatst als Huishoudster. Adres, onder lett. **P**, aan **BUREAU** der **GRONINGER COURANT**.